

foto Ondřej Šejtka, TOM S.T.A.N.

5/2022

Prázdniny
S BONUSEM

ARCHA

ZPRAVODAJ O VÝCHOVĚ A VYUŽITÍ VOLNÉHO ČASU DĚTÍ A MLÁDEŽE

Prázdniny S BONUSEM

Ve škole naposledy zazvoní, vysvědčení ještě nevychladlo, ale řadě dětí a dospěláků se zrychlí tep. Proč? Za dveřmi jsou přece tábory. Tábor, to magické slovo, ve kterém je schovaná hromada pojmů jako dobrodružství, kamarádi, poznání, rajska v ešusu, latrína, týpí, podsada, rituál, oheň, plecháček... Slovo tábor rezonuje v hlavách spousty dětí i dospělých. Tábor, to je místo, kam nováčci odjíždějí mnohdy s obavami, s rozpaky, často i se slzičkami, ale také s velkým těšením. Místo, kde se z nich za jeden, dva nebo tři týdny stanou mnohem samostatnější, odolnější děti, které prožijí hromadu zážitků s novými kamarády, naučí se mnoho nových dovedností.

Tábor, to je místo, kam zkušení táborníci odjíždějí a nemohou se ho už řadu měsíců dočkat. Plánují, kdo s kým bude ve stanu nebo týpí, přemýšlejí, jak se změní jejich tábořiště, jaká bude letos celotáborovka a zda se budou při bojovce bát stejně jako vloni. I ostřílené táborníky každý tábor změní, troufnu si napsat, že k lepšímu. Naučí se zorganizovat kus programu, řídit svoji družinku vrstevníků, vysvětlit mladším kamarádům dračí uzel nebo jen tak mlčky koukat do krajiny či na hvězdnatou oblohu a najít si v tom opravdové zálibení. Mnohdy si uvědomí, jak tu partu kámošů, a i to místo mají fakt rádi. Že vlastně vůbec nevádí, že je voda v potoce studená, že je občas štípne komár nebo jim po spacáku leze škvor, že někdy trochu zmoknou nebo musí v noci s baterkou na záchod do tmy do lesa. Tábor je prostě pecka a bez něj by prázdniny nebyly prázdninami.

Tábor, to je místo, kam instruktoři a vedoucí odjíždějí a už jsou unavení přípravami, ale jakmile to začne, jakmile na té táborové louce poprvé zakřičí děti, jako by jim do žil někdo vлил čerstvou krev. Celé ty mnohaměsíční přípravy jsou u konce, a teď to začíná, paráda. I vedoucí a instruktoři každý tábor změní; jsem přesvědčen, že také je k lepšímu. Někteří třeba prvně pochopí, že užívat si táborový program jako dítě a chystat ho jako dospělý je velký rozdíl.

A pokud smích opravdu léčí, tak se řada z nich vrací po táboře mnohem mladší. A zjistí například i to, že žádné espresso ze sebelepší kavárny se nevyrovná kávě z plecháčku, když ji pijete promrzlí na kost po celonočním dešti.

Tak tohle všechno vnímám jako bonus. Je to něco navíc, co dokážeme v našich spolcích a dalších organizacích dát dětem, něco, čím jim dokážeme zpestřit prázdniny.

A ještě jeden bonus tohle léto mělo, víte jaký?

Letošní prázdniny byly zase normální, bez covidové hrozby. Bez zvláštních regulací, testů, šťourání v nose, roušek, karantén, dezinfekce apod. Věnovali jsme se zkrátka tomu, co máme rádi – a mohli jsme to dělat naplno. Bonusem je nakonec i to, že jsme mohli stát uprostřed lesů, koukat na naši vlajku, jak stoupá na stožár, užívat si prázdniny s kamarády a cítit se na táboře bezpečně. O pár set kilometrů dál takové štěstí už osm měsíců bohužel nemají.

*Text i foto Ondřej Šejtka, TOM S.T.A.N.
Autor je ředitelem Kanceláře České rady dětí a mládeže*

Zpravodaj ČRDM o výchově a využití volného času dětí a mládeže

Registrace
Ministerstvem
kultury: MK ČR 8135
Tematická skupina 13/A8,
ISSN 1212 – 5016
Podávání novinových zásilek
povoleno Českou poštou, s.p.,
odštěpný závod Přeprava,
č.j. 1259 / 99 ze dne 29. 3. 1999

Redakce:
Jiří Majer – vedoucí redaktor
Adresa redakce:
Česká rada dětí a mládeže,
Senovážné náměstí 977/24,
110 00 Praha 1
tel.: 211 222 870
e-mail: archa@crdm.cz
IČO: 68379439
Grafická úprava, sazba a lito
Michala K. Rocmanová, akad. mal.
Tiskne REFOS, Praha

24. ročník
Toto číslo vyšlo v říjnu 2022.

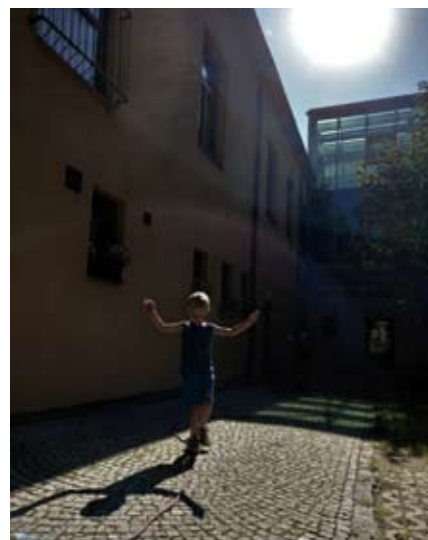
*Fotografie z archivu ČRDM
a jejich členských organizací.*

*Foto na titulní straně:
Ondřej Šejtka, TOM S.T.A.N.*

Zpravodaj Archa je nekomerční
tiskovinou, která není určena
k prodeji. Tisk zpravodaje finančně
podpořilo Ministerstvo školství,
mládeže a tělovýchovy.

Podrobné informace ke zpravodaji
Archa: <http://crdm.cz/archa>

Kejklíři, PARKÁN a škapulíř

Příměstský tábor KreBulu na děti dýchl atmosférou zašlých časů

Bylo léto, svítlíčko slunilo a kousy mouchy. Babičky běhaly po horách a děti vařily oběd. Psi lezli po stromech a kočky štekaly u boudy. Stromy rostly kořeny vzhůru a maminky vykopávaly jablka ze země.

V tomhle království bylo všechno na hlavu. Mohlo to být tím, že nebe bylo zelené a občas pršely trakaře.

Král si nevěděl rady s tím, že život v jeho království není žádná pohádka. A tak se roznesla zpráva nejen za humna, ale i po dědinách, že se v KreBulu chystá pro pacholky, čeledíny i děvečky příměstský tábor na téma HistOrické Prachatice.

Právě v této trhové osadě vzniklo poddanské město, které mělo svou tvrz. Byla hned vedle rychty, kousek od rynku, a kolem procházela Zlatá stezka. Zde parta dětí zažila historickou atmosféru: Vznikl tu cech Brumíků, který stavěl nejen herberk, ale i kus města, vyráběl truhlice na poklady, kasičky na mince, které si dokonce i všichni vyrazili, navštívili alchymistickou dílnu, městské biřice, muzeum, věž kostela...

Malovalo se solí. Došlo se na představení kejklířů a vyzkoušelo se i chození po laně. Děti objevily i novou cestu, kam se šly učit o tom, že není

správné vyhazovat odpadky po městě ani za městské hradby či že je dobré udržovat parkán čistý. Zavítaly do sousedního města, které nám ukázalo, jak správně třídit. Tam jsme se všichni doplahočili bez nutnosti platit clo či mýtné, protože jsme měli glejt od Odboru životního prostředí Prachatice, a ani na cestě zpátky jsme nebyli nuceni platit ungelt.

Ve městě jsme navštívili i klášter a řemeslné dílny. Pro nikoho to však nebyla „řehole“. Děti zvládly písmomalířství či si vyrobily ochranný škapulíř proti hmyzu. Škoda, že si jej nevytvořily dříve, jelikož den předtím musely tu havěť zahánět. Také navštívily strašidelnou půdu nebo areál lesních her.

Stravu pro děti zajistila krčma Zdravá kuchyně, kde byli všichni moc spokojení, protože bez šlaše není hodo-kvasu, a každé dítě dodržovalo pitný režim v šenku ze zásob KreBulu.

Všichni se chovali hodně svému jménu a postavení, a tak nebylo třeba špitálu ani pranýře s vykonáním hrdelního práva. Po celém týdnu se na každého dostala odměna díky Odboru kultury, školství a cestovního ruchu a KreBulu, a tak nejen mysl plná zážitků, ale i mošnu naplněnou i s naturáliemi si všichni odnesli.

*Za KreBul, o. p. s.
Jiří Gabriel Kučera, t. č. ponocný*

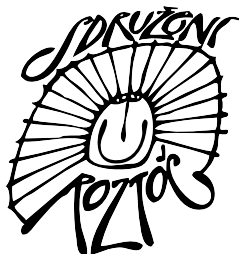

ZEĎ, která spojuje

Naše prázdniny jsou vždy vytížené. Jen co skončí školní rok, rozbíhají se nám letní tábory. Letošní léto bylo ale ještě intenzivnější. Vyvrcholila totiž naše práce na výtvarném ztvárnění nádražní zdi, která nově propojí roztocké nádraží se Středočeským muzeem.

Červenec odstartoval výstavou akvarelů z našich ateliérů v kavárně Vratislavka a hned se vyjelo do východních Čech na desetidenní tábor v rámci 11. ročníku Tvůrčích prázdnin. Pak už se konaly tábory příměstské, v Rostokách, zato s různorodou tematikou. Tábor Na stepi byl zaměřený na poznávání přírody a tvoření pod širým nebem, na Art Mixéru zase děti prozkoumávaly krajinu pomocí nejrozličnějších výtvarných technik, přes malbu, keramiku až k animaci.

Do třetice pak proběhl Novocirkusový „příměsták“, kam se sjela lektorská elita novocirkusových technik. V tomhle táboře se našly zvláště starší děti a teenageři, tedy věková kategorie, která se na klasických táborech spíše ztrácí. Na závěr se odehrálo, v rámci průběžného festivalu Tichý Jelen, vystoupení mladých umělců ze špičky českého nebe akrobatů a žonglérů, kteří vystoupili společně se všemi dětmi.

Vytváříme otisk města na nádražní zdi

Roztocké nádraží, spojnice mezi Prahou a severem Čech, procházelo v uplynulých měsících nákladnou rekonstrukcí. Rok a půl trvající stavební práce vytvořily také zbrusu nový koridor, který umožní chodcům bezpečně přejít z nádraží přímo do areálu zámečku Středočeského muzea. Nový průchod dal také vzniknout sedmdesát metrů dlouhé betonové zdi, a tak Správa železnic, které nádraží patří, začala přemýšlet, co s ní. A protože prázdná zeď je lákadlem pro vandaly, Správa železnic se rozhodla pro její umělecké ztvárnění.

Ve Sdružení Roztoč, jehož posláním je roztáčet kulturou Rostoky, jsme se rozhodli do projektu zapojit. Vnímali jsme zeď s průchodem jako úplně nové místo Rostok, které by mělo promlouvat k návštěvníkům muzea, k místním i přespolním, kteří přijeli na výlet. A mohlo by tak vyprávět o Rostokách a jejich historii. Hned na samotném počátku bylo jasné, že do maleb na zdi zapojíme děti z našich výtvarných ateliérů. Co tedy ztvárňovat?

Spolupráce s odborníky

Přípravné práce jsme zahájili už v minulém školním roce. Nejprve jsme ve spolupráci se Středočeským muzeem v Rostokách mapovali vhodné objekty a události, které by se mohly na zdi objevit. Historičky a historici procházeli

muzejní sbírky a scanovali nám do sdílených souborů své odborné tipy. A my pak prohlíželi černobílé fotografie z 19. století, kde bílé oděná dítka slaví otevření nádraží, stroje, místní fabriky, archeologické objevy nejrozličnějšího stáří, pamětihodnosti Žalova i Levého Hradce. K tomu jsme vybírali významné osobnosti a umělecké i přírodní památky našeho města.

Nad tím však byla touha, aby výsledek nebyl jen výtvarnou reflexí historických a přírodních okolí. Bude to pohled na historii i současnost očima dětí, které tu žijí a tvoří. Kontext dodají QR kódy, které ze zdi budou odkazovat na web s profesionálním výkladem. Dovypráví tak příběh obrazů a budou sloužit také jako aktuální pozvánky třeba do muzea.

Jak to vše propojit?

Pod vedením profesionálních výtvarnic Magdaleny Machalické, Kláry Břicháčkové a Doroty Krátké vznikl prvotní koncept celé zdi. „Hlavní spojnici se nám stala Vltava a železnice a pak jednotlivé tematické ostrovy: Tiché údolí, muzeum, nádraží, Levý Hradec, vrch Řivnáč,“ popisuje zrod myšlenky Dorota.

S dětmi na výtvarných kroužcích pak lektorky rozebíraly historii Rostok. „Mluvily jsme o povodních nebo o tom, jak v Rostokách stál na konci války transport smrti s židovskými občany, o tom, jak a kdy vznikala železnice a jak to zásadním způsobem změnilo Rostoky. Odkrývali jsme tak společně s dětmi střípky naší historie spjaté s místem, kde

žijeme. Chodili jsme pozorovat a kreslit řeku a její okolí," shrnuje práci na sklonku školního roku a na letním táboře Art Mixér Dorota.

Lektorky dětem představovaly šíři témat, ale právě děti svobodně volily to, co chtějí ztvárnit. Magdalena Machalická na dětech ze svých kroužků oceňuje hlavně nekonečné nadšení dělat kresby „na objednávku“. „A odvahu čáry, tu neotřelou a nebojácnou linku, co si razí cestu k předání myšlenky – v našem případě pěkně tlustě a kontrastně," dodává.

Vznikla tak mozaika kreseb různého stylu, jejichž finální rozprostření do celků už dotáhly právě zmíněné profesio-

nální výtvarnice. Na sklonku léta jej pak začaly přenášet na samotnou betonovou zeď.

„Zeď mě baví z výtvarného hlediska svou bohatostí a pestrostí. Líbí se mi představa, že až budou chodit místní děti touto cestou k muzeu, můžou své babičce ukázat, že mají na zdi svou ovečku, letadlo, motýla..." uzavírá Dorota a dodává, že je kouzelné, že z obrázků, které měly původně 10 cm, se staly půlmetrové až několikametrové graffiti. Přijďte se projít.

Markéta Kratochvílová
Sdružení Roztoč, z. s.

významnou biodiverzitu přezdívá „Moravská Amazonie.“ I tady jsme vedle táborových her poznávali a pomáhali lokální přírodě. Absolvovali jsme exkurzi lužním lesem s bioložkou a poznávali vodní život při výpravě na kánoích. Přitom jsme zjišťovali, které vzácné druhy zdejší ekosystém skrývá, jak jej ohrožuje těžba i nedostatek vody, a hlavně jak můžeme k udržení biodiverzity sami přispět. Ve zbytku času jsme pak tento poslední bod převáděli do praxe – vyvěšovali jsme ptačí budky pro druhy odkázané na mizějící doupné stromy, pomáhali ve včelařském arboretu nebo vysazovali nová stromořadí.

Vojtěch Jochim,
Hnutí Brontosaurus

BRONTOSAURÍ prázdniny

V rámci Prázdnin s Brontosauřem se každoročně konají desítky táborů propojujících zážitky, poznávání a dobrovolnictví.

Letos bychom se chtěli zastavit u dvou z nich. Prvním byl tábor Kimuri v Pasíčce na Chrudimsku. Nejenže jsme si tady užívali klasických táborových her, večerního ohně a zpěvu s kytarou, ale zároveň také pomáhali na zdejší záchrané stanici pro zraněná, hendikepovaná a opuštěná divoká zvířata.

Zbudovali jsme útulek pro ještěrky, čistili voliéry pro

poraněné čápy nebo asistovali pracovníkům stanice s krmením. K některým druhům (například orlům) by se člověk přitom sám takto blízko dostal jen stěží. Při tom všem jsme se učili, jak správně zvolit první pomoc jednotlivým druhům a že mnohdy může i dobře míněný lidský zásah spíše uškodit. Příští rok se plánujeme vrátit a pomoci s rozšířením stanice, kde vznikne mimo jiné výběh pro vlky.

Druhý tábor s bonusem se konal v lužních lesích na soutoku Moravy a Dyje, jemuž se pro evropsky

REPORT ze Země snivců

Deset dní (10.–19. 7. 2022) jako sen v pohádkové pohodě prožila na Fialově louce u Hojkova parta pravých táborníků. Spali jsme ve čtyřech týpí, pili ze studánek, vařili a pekli jsme na ohni bezmasé experimenty, sbírali borůvky a maliny, koupali se v potoce, okolních rybnících a zatopeném lomu, lezli po skalách a snídali na stromě, hráli občas nějakou tu vodní nebo běhací hru, slavnostně zapalovali táboráky fakulemi s nasbíranou smolou, potili se za všechny v indiánské sauně, skládali a zpívali písničky, putovali a bloudili krajinou, nocovali pod hvězdným nebem a došli domů odměnění snovou zmrzlinou.

Z busu, kde nám podivínský pán v sešlém obleku s okuláry četl pozvání do Snové říše, jsme vystoupili u Mirošova, a hned v úvodu nás čekalo pátrání po pamětních kamenech v zaniklé zámecké zahradě – dnes džungli. Kromě podpatku obrostlého mechem a vidličky z panského příborníku jsme taky našli smírčí kámen, modrou barvu a (...) cestu k prvnímu snovému poslovi. Byl jím Pavel Klvaňa, kalimbista a kalimbář. Týpí jsme si s pomocí vedoucích museli postavit sami, a nakonec se ho naučili i sbalit. (Tábořiště se vždy snažíme zanechat pokud možno takové, jaké bylo před naším příchodem, nebo ještě lepší.) Po večerním drnkání na kalimby jsme usínali poprvé na čerstvých slamnících z právě dosušeného sena.

Tajemný pán snové říše Klaus Patera miluje všechno vetché, staré, tradiční a omšelé, proto jsme k slavnostnímu táboráku letos nastupovali s nějakou částí obleku po rodičích nebo prarodičích a vyprávěli si pak celý večer, kdo, co, od koho a proč má...

Druhý den, hned po nejnutnějším zbudování latríny, nás naši vedoucí po skupinách nechali bloudit k neznámějšímu kopci v okolí. Na skále tam seděl čínský mudrc, hrál na flétnu a nechal si vařit čaj. Za odměnu prodával své vlastní vlasy. „To je nejlepší tábor na světě, když si můžeš ostříhat svého vedoucího!“ hlásily holky, novopečené kadeřnice. O tom, co jsme pak vyměnili za vlasy, kolik nám zbylo

životů a kolik klíšťat, jak jsme batikovali trička borůvkami a kolikrát byli na pohotovosti s uříznutým prstíčkem raději pomlčím, ale dopadlo to skvěle!

Pro mě, jako letitého vedoucího, je malou výhrou nad hmotou, že když jsme šli na návštěvu do velkého tábora „tam dole u řeky“, kde mají podsady, vykachlíčkové záchody, ledničku nebo sprchu, malý sedmiletý prvňák Jožík skautsky prohlásil: „Vždyť to ani nejsou na táboře, když tam mají elektřinu!“

Zamýšleným vrcholem nebylo ani tak obejítí všech vrchů Čeříнку – ani Mešnice, ani Čertův Hrádek, ani poklad na Přední Skále... ale spíš obřadní zahájení indiánské potní lázně inipi, společná snídane na obrovském smrku, a potom hlavně závěrečná dvoudenní pěší cesta domů, kdy jsme si nesli většinu věcí poctivě na zádech.

Putováním nikdy nemůžete tratit! Celou cestu sbíráte dobroty z letní úrody, vlastní zážitky, ale také příhody a příběhy věcí a lidí, které potkáte nebo navštívíte. Nám se povedlo, díky odloženým batohům, natrefit v předzahradce chalupy „Na Větrové“ na pohostinné seniory, kteří pro nás snesli hory doly! Kouzelná babička nám dokonce upekla perník, a ještě jsme navrch mohli vyzkoušet vor s jejími vnoučaty.

Woodcraftem načichlý pobyt prožila parta snivců ve zbytku lesů na Čeříнку, nedaleko Jihlavy na Vysočině. Nejmenší z táborů Rohozná vedli pro 19 účastníků Matěj, Lukáš a Dan ze spolku KUŠ ve spolupráci se střediskem volného času TEMPO Polná.

*Matěj Kolář
spolek KUŠ*

Mezi světovou ELITOU

Po loňském senzačním návratu mezi nejlepší debatní týmy se i letos pět českým středoškolákům na mistrovství světa dařilo. Znovu zabodovali v základních kolech a postoupili do vyřazovací části mezi 25 nejlepších reprezentací.

V osmifinále pak podlehl národnímu výběru Vietnamu nejtěsnějším možným rozdílem hlasů rozhodčích 1:2. Celý turnaj probíhal online a zúčastnily se ho týmy z 68 zemí světa. V základních kolech mistrovství Češi vyhráli pět debat z osmi, čímž si zajistili postup do finálového pavouka. Cestou porazili například týmy Zimbabwe, Mexika nebo Švýcarska. Nestačili naopak na týmy z anglicky mluvících zemí – Jihoafrické republiky nebo USA. „Rodilí mluvčí mají v debatních soutěžích vždy výhodu, protože dokáží snáze a někdy i obratněji vyjádřit své myšlenky. O vítězství ale rozhoduje zejména kvalita argumentů, v níž se minimálně vyrovnáme,“ říká devatenáctiletý Tomáš Galnor z Gymnázia Jakuba Škody v Přerově. V každém kole mistrovství se debatovalo nad jednou kontroverzní tezí. Část z nich se týmy dozvěděly až na místě a měly pouhou hodinu na vymyšlení co nejsilnějších argumentů. Ostatní byly naopak zadané předem a vyžadovaly dlouhodobé studium podkladů. „Během přípravy jsme

museli zjistit například to, jak fungují veřejnoprávní i soukromá média v různých zemích světa, protože jedním z témat bylo zavedení takzvané doktríny vyváženosti,“ vysvětluje Nicolas Ivanov z gymnázia Open Gate. Češi do vyřazovacích kol mistrovství světa v debatování postoupili podruhé za sebou, čímž potvrdili, že v této disciplíně patří ke světové špičce. Dříve tomu tak ale nebylo – přestože se reprezentace turnaje účastní pravidelně již od roku 1995, na podobný úspěch se čekalo více než dvacet let.

Soutěžní debatování je zájmovou činností, jež pomáhá přitažlivou formou k rozvoji kritického myšlení, argumentace a rétoriky. V debatě proti sobě stojí dva týmy, každý o třech mluvčích, kterým je předloženo společensky kontroverzní téma, přičemž jeden tým má za úkol téma podpořit a druhý se snaží argumentaci protivníka vyvrátit. Úspěšnost řečníků posuzují akreditovaní rozhodčí a přesnou podobu debaty určují pravidla.

Asociace debatních klubů (ADK) je neziskovou organizací, která zábavnou formou soutěžních debat vzdělává mládež v České republice. ADK je členem mezinárodní debatní organizace IDEA (International Debate Education Association) a také České rady dětí a mládeže.

Mezinárodní reprezentace má v České republice dlouholetou tradici. Samotné mistrovství světa se v aktuálním formátu pořádá od roku 1990, čeští debatéři se ho poprvé účastnili v roce 1995, kdy vznikla soutěž Debatní liga, skrz kterou se k reprezentaci debatéři dostávají.

Mistrovství světa probíhá v průběhu deseti dní v době letních prázdnin. Pořadatelskou zemi volí delegáti jednotlivých zemí skrz nadnárodní organizaci WSDC (World Schools Debating Championship). V posledních třech letech se Mistrovství konalo v online podobě, příští rok by se mělo vrátit fyzicky do vietnamské Hanoje. Všichni debatéři se nejprve utkávají v 8 základních kolech na čtyři připravené a čtyři nepřipravené teze. Témata pro připravenou debatu jsou známa 8 týdnů dopředu, nepřipravené teze se dozví soutěžící na místě a na přípravu mají hodinu. Po tuto dobu nemají k dispozici internet; pro debatování tedy nestačí umět hledat, ale soutěžící se musí být schopni spolehnout na svoje vlastní znalosti a všeobecný přehled. Po základních kolech následují kola vyřazovací. Pro postup do vyřazovací části jsou rozhodující počty výher a v případě rovnosti pak hlasy rozhodčích a celkové řečnické body (tedy body, které debatéři dostávají jako hodnocení svých jednotlivých výkonů v debatách).

Česká reprezentace do vyřazovací části postoupila poprvé v roce 1999, podruhé pak loni a letos se jí obrovský úspěch podařilo zopakovat.

Václav Soukup
Asociace debatních klubů

TÁBOR CoderDojo Náchod

Jak je již dobrým zvykem, ani letošní léto stálí členové klubu **CoderDojo Náchod** nepřišli o pravidelný příměstský tábor s nabitým týdenním programem. Jelikož byl tento tábor současně vyvrcholením pěti let strávených s dětmi poznáváním softwarových i hardwarových technologií, byl zcela výjimečný a organizačně nejnáročnější. Přinesl jim totiž jedinečnou příležitost navštívit ryze české, ale i nadnárodní firmy sídlící v Praze a působící v oblasti IT.

Děti se tak podívaly, jak to v těchto firmách vypadá a chodí, a s řediteli, manažery i vývojáři probrali životní cyklus projektu, problematiku všeho, co se musí řešit, používané technologie a podobně. Tito zástupci firem nám věnovali čas zcela dobrovolně, o to více si toho ceníme.

Naše první kroky vedly do **Ackee**, agentury pro vývoj mobilních a webových aplikací. Tamní manažeri provedli děti moderními prostory a shrnuli životní cyklus, jímž si musí každý projekt projít. Vývojáři navázali představením konkrétních nejčastěji používaných front-end i back-end technologií. Došlo také na předvedení projektů, jež realizovali; jistě znáte třeba iVysílání, Voyo, Košík.cz nebo Dáme Jídlo. Ackee začínalo jako startup založený studenty ČVUT, dnes čítá 100 zaměstnanců v Praze i Berlíně a má za sebou přes 300 úspěšných projektů. Moc děkujeme za návštěvu!

Vzdělávací hru Ylands EDU s editorem, ve kterém lze vytvářet a programovat 3D světy pomocí vizuálního skriptování, členové poznali již v loňském roce. Při letošním táboře jsme ve spolupráci s **Bohemia Interactive** pokračovali, setkali se prezenčně v učebnách **AbecedaPC**, jíž také děkujeme za zapůjčení prostoru i technického vybavení, a vyzkoušeli si další, zcela nové možnosti této aplikace. Zapojit se do testování, i v návaznosti na „novou informatiku“, může každý a zdarma na webu **Ylands EDU**. Držíme palce a přejeme co největší zájem ze strany školských zařízení.

Lepší začátek druhého dne tábora bychom si ani nemohli přát: navštívili jsme **Microsoft CZ**, jednu z nejmodernějších poboček této společnosti na světě. Zde jsme si prohlédli zasedačky laděné do různých stylů i garáž s hudebními nástroji pro odreačování, která má příznačný význam

– před 47 lety zakladatel Bill Gates začínal právě v garáži. Podívali jsme se mimo jiné do tematicky laděných hubů a střešního zázemí s parádním výhledem. Vděční jsme též za možnost vyzkoušet si nejnovější hardware, Surface a Xbox, a dozvědět se o aktivitách, jež Microsoft činí pro školství.

Podpory od internetové agentury **FG Forrest** si dlouhodobě vážíme. Náchodská pobočka je zázemím pro naše pravidelné schůzky, takže je logické, že členové chtěli navštívit také její pražskou centrálu. Ta nejen že nám vyšla vstříc s ukázkou kanceláří a projektů, ale dala nám nahlédnout i pod pokličku vlastní virtuální/rozšířené reality More.is.More, ovšem i multimediálního zázemí. Mezi klienty FG Forrest patří třeba ČEZ, Moser, Kooperativa či Česká národní banka, na jejichž projekty jsme se podívali se samotným ředitelem, a dokonce došlo na dárečky, jež děti velmi ocenily.

Další zastávkou se stala organizace **Paralelní Polis**, jejíž misí je zejména poskytovat technologie a vzdělání, které lidé potřebují pro zapojení do nezávislé společnosti. Návštěva byla iniciována přímo jedním z účastníků, těší nás tedy, že nám vyšli vstříc a exkurze byla realizována. Účastníci si prošli všechny části, z nichž se Paralelní Polis skládá: coworking space Paper Hub, Institute of Cryptoanarchy, stream studio a Bitcoin Coffee. Jsme rádi za věnovaný čas i odpovědi na všechny zvědavé dotazy.

Třetí den tábora jsme zahájili v **Riganti**, které vyvíjí softwarová řešení na míru. Děti se dozvěděly o problematice analýzy projektu a o zakázkách realizovaných pro firemní zákazníky, jako jsou zejména výrobní a informační systémy. Velmi děkujeme, vzhledem k používané technologii .NET ukázky přesně korespondovaly s tématy probíranými během našich běžných a pravidelných schůzek. Riganti je také generálním partnerem **Update Conference Prague**, největší konference pro .NET vývojáře v Česku, a autorem **frameworku DotVVM**, jež rozhodně doporučujeme.

Společnost **Siemens** patří mezi největší technologické firmy v České republice. Je průkopníkem v oblasti Prů-

myslu 4.0 a Smart Cities, kde přináší komplexní digitální produkty nebo služby. A o to více si vážíme toho, že naše členy přivítali její zástupci, věnovali jim svůj čas a připravili si prezentaci o hardwarovém i softwarovém vývoji. Zajímavé bylo dozvědět se o vývoji pro IoT zařízení, jež se od toho softwarového, kterým se s členy zabýváme primárně, značně liší. Jde o zařízení pro průmyslovou i dopravní infrastrukturu, jež běžný člověk příliš nevnímá, i když jsou naprosto klíčová.

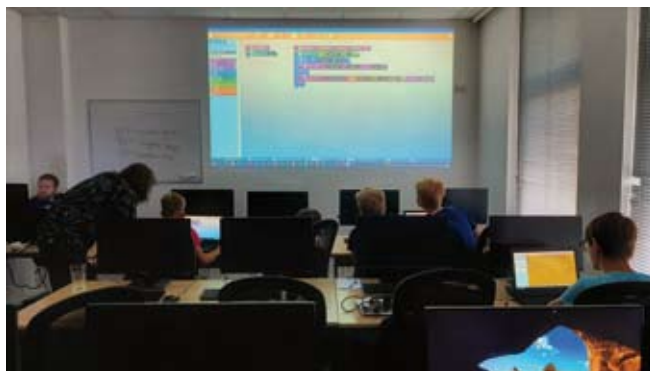
Pražskou část tábora jsme ve středu zakončili návštěvou **Cleevio**, agentury pro vývoj digitálních řešení, primárně webových nebo mobilních. Děti zaujaly nejen netradiční prostory ve vile na Rašínově nábřeží, jež doplňuje venkovní zahrada, ale také služby, jež jsou touto agenturou poskytovány. Děkujeme za provedení po prostorech a za prezentaci od Oldřicha Stejskala, Davida Zadražila, Matěje Šmída a Filipa Bednárika nastiňující podobu vývoje projektu a jeho front-end i back-end částí; věříme, že byla pro všechny vítanou a užitečnou inspirací pro budoucí kariéru vývojáře či projektáka.

Náchodská část tábora ve zbylých dvou dnech přinesla vývoj herního projektu

vzniklého z nápadu jednoho člena. Nejprve bylo potřeba nastínit vizi finální podoby, rozdělit si úkoly a pak už se všichni pustili do programování. Starší členové pomáhali mladším, pro které šlo o příležitost poznávat další možnosti JavaScriptu. Mimo to jsme si shrnuli novinky ve světě IT a členové se pochlubili vlastními projekty, které vytvářejí ve volném čase, ať už jde o Unity, Raspberry Pi či zkoušení JavaScriptových knihoven. Klobouk dolů, co dokáží vymyslet a vytvořit nad rámec jiných povinností.

Jak vyplynulo ze zpětné vazby dětí, věříme, že se jim tento velmi netradiční a unikátní ročník letního tábora líbil, že

se dozvěděly spoustu nových a zajímavých informací a že tyto nové poznatky dále využijí.

Ještě jednou děkujeme všem zmíněným firmám za jejich ochotu a těšíme se na další projekty, které členové díky poznatkům z CoderDojo naprogramují. Na jednom dlouhodobém pracují společně.

Petr Lhotský,
šampion CoderDojo Náchod

DIVOKÝ Západ Divočáků

Posledních deset dní v červenci si děti i praktikanti z oddílu TOM Divočáci užili na tábořišti Pod Borovicí ve Džbelu na Prostějovsku.

Druhý rok na tomto místě nám umožnil poznat okolí dokonale. Vydali jsme se jinými směry a objevili další krásy

v ČR. Nádherné lesy, trasy spojující vesnice nás dovedly až k Javoříčským jeskyním, kde jsme v podzemí museli jenom žasnout, co dokáže příroda.

Téma nám nabídlo spousty aktivit, od rýžování zlata, honu dobytka, jízdy na koních a pistolnických soubojů až po nocování v divoké přírodě či návštěvu

vu indiánů z kmene Apačů. Mnozí si s radostí „zapomývali“ své ešusy ve džborech, jiní zas tolik nadšení z této aktivity neměli. Divočák, kterého jsme nazvali Terry, byl nablízku svému druhu během našeho táborování, byl však velice slušný a dal o sobě vědět jen v noci, kdy děti spaly. Po našem odjezdu opustil teritorium s námi, dle informací z následujícího tábora. Inu, divočákům zdar, hlavně těm to-mickým z Frýdlantu nad Ostravicí

*Pavla Skotnicová
vedoucí tábora
TOM Divočáci*

Moravská letní TÁBOROVÁ škola

Mnohým nadějným tomíkům zpestřila moravská „eliteška“ předposlední srpnový týden, tentokrát s novým týmem pod vedením Františka „Froda“ Serbuse z TOM Kasiopea a Petra „Kosti“ Šlapanského z TOM Kňouři na základně Strážná, kousek od Brna.

Co všechno mohla banda tomíků (nejen) z celé Moravy zakusit? Divokou týdenní smršť zahájila témata motivace a samotného postavení hry, kterých všichni zažili několik na vlastní kůži.

Mladí vedoucí si v rámci méně tradičních outdoorových aktivit vyzkoušeli slaňování skalních stěn a vychutnali si průlez bahnité jeskyně Malčiny – někteří doslovně. Podívali se na kloub nejen bushcraftu a na vlastní kůži

zažili základy zdravotvědy a první pomoci a udělali první krok k dalšímu stupni: jejich předávání mladším generacím.

Za jediný den se naučili, jak postavit táborovou bránu, která všechny naráz unesla, a ke konci týdne nakoukli za

oponu s názvem LARP a sami zjistili, že tahle zkratka zdaleka neoznačuje jen šerm měkkými meči. Lektoři „eltéešky“ ke konci obdivovali, jak se během týdne

z party lidí, které spojují mnohdy jen tři písmena – TOM – stal dokonale stmelený tým.

Mak

Psáno PÁDLEM

**Letos jsme
organizovali
dva tábory.
Jeden pobytový
ve Štramberku**

**(1.–8. 7.) a jeden příměstský v Bohumíně (11.–15. 7.).
Na obou jsme měli především děti, se kterými
pracujeme celoročně a většinou déle než jeden rok.**

Letos jsme poprvé vyrazili na motorový člun na Slezskou Hartu. Bylo to pro všechny velký zážitek, protože si každý vyzkoušel řízení motorového člunu. Také jsme během táborů vystavovali obrázky dětí v Galerii dneška. Povedly se (dokonce o tom vznikla i stejnojmenná báseň).

Během prázdnin jezdíme s dětmi na výlety. Letos jsme stihli tři. Vyrážíme především s Kotvičkami (vodácká příprava spolku Vodáci Odry a Olše) a dětmi z Dětské kavárničky (kroužek při DDM Orlová) do Rožnova p. Radhoštěm a Frenštátu (Veselý písek 27. 7.), na Výlet do Oder (16. 8.) a do Ostravy (Výlet do Zoo Ostrava 30. 8.).

Letos poprvé jsme vyzkoušeli tvoření s barevným pískem. Mladší si vybrali jednodušší šablony, starší děti šablony obtížnější. Jednoznačně nejtěžší byl páv.

Dobrovolníci spolku Vodáci Odry a Olše pomáhali se zajištěním provozu půjčovny pramic a šlapadel na Vrbeckém

jezeře. Po ložském dvacetidenním testovacím provozu jsme letos poprvé zajišťovali provoz celou sezónu – což znamená pátky, svátky, soboty i neděle od začátku června do konce září. Bylo to hodně náročné, zvlášť když zapršelo, protože samovylévací jsou jen dvě šlapadla a ostatní plavidla je potřeba vylévat. Osvědčila se nám tu například Záznamní kniha. Pamětníci i naši dobrovolníci tak měli prostor k zápisu a různým poznámkám.

Během letních prázdnin jsme dále zajišťovali vodácký program pro děti i dospělé s různými speciálními potřebami. Opakovaně jsme na tyto akce brali také starší děti z Kotviček, aby získaly další cenné zkušenosti.

Sjížděli jsme například řeku Opavu s autistickými dětmi ze spolku ADAM (4. 8.) nebo organizovali program na řece Ostravici a Lučině pro děti z mateřské školky (28. 7.). Zajímavou zkušeností bylo také zajištění sjezdu pro Výchovní ústav mládeže (8. 8.), mládežníci se zapojili bez vytáček do příprav i nakládání lodí při sjezdu z Koblava do polského Zabelkova...

*Roman Štolfa
Vodáci Odry a Olše*

SKROMNOST a vděčnost

**Mnoho silných okamžiků zažil dlouholetý vůdce blanenských skautů Jan Bobr Pořízek, který se na konci srpna vrátil ze šestnáctidenního tábora ukrajinských skautů v Česku. Jejich skromnost a vděčnost mě dostaly, říká. Přijel domů s kufrem plným dárků, od krabičky ukrajinských zápa-
lek přes háčkové koníky na tyči až po**

vojenskou kuklu. A s nezapomenutelnými zážitky. Tábor byl uspořádán pro děti z válečných oblastí na Ukrajině, nikoliv tedy pro Ukrajince žijící nyní u nás. Vzájemně se většinou neznaly. Jejich rodiče je na vlastní náklady museli individuálně dopravit do Lvova, odtud již cestovali hromadně.

Jak to všechno začalo?

Náčelnictvo Junáka poslalo v dubnu na všechna střediska, která vlastní nějaká tábořiště, žádost o jejich uvolnění pro tábor skautů z Ukrajiny. Výzvu vyslyšelo jen několik středisek. My jsme si vyblokovali poslední tři týdny v srpnu. Rozhodnutí mělo přijít do konce května, ovšem v červnu jsme stále ještě nic nevěděli. Když na celé tři týdny vyblokuje tábořiště, tak je potom na poslední chvíli neobsadíte... Až na konci června vybrali naše tábořiště u Bohuslavic na Vysočině – jako jediné v Česku.

Od středy 10. srpna jsme tedy měli volné tábořiště, které jsem tři dny sám hlídal, aby tam někdo něco neukradl nebo nezničil.

Skupina zhruba čtyřiceti lidí k nám přijela v sobotu v jedenáct hodin v noci. Do lesa. Do neznáma. Do prostředí bez elektřiny. Svítli jsme na sebe baterkami, a tímto způsobem jsme je ubytovali. Skupinu tvořilo jednatřicet dětí od desíti do patnácti let a jejich vedoucí a k nim jsem přibyl já a dvacetiletá skautka Locika z našeho oddílu.

Je rozdíl mezi našimi a ukrajinskými skautskými tábory?

Ukrajinci v životě nikdy neviděli stany s podsadami. Jsou zvyklí trávit tábor u Azovského moře, kde je absolutní rovina, písek, step. Na táboře jich bývá sto padesát. Sem přijeli do zelené přírody, k potoku. Byli v šoku hlavně z toho, že i na záchod musejí jít do kopce. Ne že by je to obtěžovalo, ale prostě to pro ně bylo něco naprosto nového. Ranní rosa je taky fascinovala. Místo rosy na Ukrajině ze stanů oklepávají ráno popílek.

Přijel jsem plný dojmů a silných okamžiků... Připravili jsme

jim padesáticentimetrové nařezané kmeny do kamen, které bylo potřeba dále naštipat, což chce síla. Z mužů s nimi přijel ovšem jen jeden sedmdesátiletý a jeden šestnáctiletý; člověku to nějak předem nedošlo, že ukrajinští chlapi prostě nejsou. Bojují. To byl pro mě takový první silný okamžik. Takže nakonec jsem jim pomáhal s těmito technickými záležitostmi a chlapeckými pracemi, protože nás nepotřebovali jako průvodce.

Dalším překvapením byla naprostá poslušnost všech dětí. Úcta a respekt k autoritě. Co vedoucí řekne, to se udělá. Na druhé straně faktem je, že když jim něco nenakážou, tak to neudělají, iniciativa není. Ale rozkazy se zkrátka plní. Nikdo si na nic nestěžoval. Neexistovalo, aby někdo ohrnoval nos nad jídlem, nebo fňukal, že je mu zima. A že jim zima být musela, jsou zvyklí na jiné teploty. V noci na svých táborech u moře dvacet stupňů; pod dvacet stupňů nikdy nemají. Tady jsme měli čtyři stupně. Neviděl jsem, že by někdo z nich měl s něčím problém.

Co jídlo?

To je další věc, co mě překvapila. První den, než se rozkoupali, jsme jim měli připravit jídlo. Namazali jsme jim chleba s máslem. Na část nastrouhali sýr, na část položili salám a jiné namazali marmeládou. To vůbec neznají, na Ukrajině se chleba zásadně nemaže. Ráno jedí kaši na všechny způsoby nebo makaróny. Bulgur, kuskus, ovesné vločky, pohanka. K tomu zeleninový salát. Základem byly vždy dvě zelné hlávky, k tomu rajčata, kukuřice, občas papriky, a musím říct, že saláty byly neskutečně dobré. Na našich táborech se jí pětikrát denně. Na Ukrajině pouze třikrát. V poledne – jenom v neděli byly dva chody. Polévka a brambory s něčím. Jinak každý den jenom boršč nebo soljanka. Zkonzumovaly se tam litry zakysané smetany, která se do všeho dává. K tomu chleba a opět salát. Na večeri zase nějaká kaše nebo rýže, do toho kousíček masa.

Chutnalo jim naše pečivo? A co pitný režim?

Každý den jsem kupoval dva chleby a šedesát rohlíků, později osmdesát nebo devadesát. Byli unesení z našeho chleba, u nich se do něho nedává kmín. Taky jsme jim někdy odpoledne mazali rohlíky Nutellou, aby se dojedli, a to jim též chutnalo.

Pili čaj nebo vodu. Nechtěli vůbec naši šťávu ze sirupů. Jsou totiž zvyklí, že na jejich tábory se voda dováží v cisternách, takže je chemicky upravená a teplá. Proto z ní vaří zásadně čaj. U nás měli vodu přímo z táborové

studny, tzv. živou vodu, z níž byli nadšení a nechtěli si ji kazit sirupem, ohromně jim chutnala.

Jak se ukrajinští skauti bavili?

Večer jsme sedávali u ohně. Říkal jsem jim „zpívejte“. Ale odpovídali, že jim kvůli jejich těžké době není do zpěvu. Vzpomněl jsem si na staré skautské táhlé písničky a aspoň ty jim zazpíval.

Ale každý den si každá družina vylosovala nějaké téma na scénku, tu si během dne připravili (za velmi skromných možností si připravili i nějaké kostýmy) a večer ji předvedli u ohně. U toho byli schopni se neskutečně bavit.

Mluvíš o skromnosti...

Ano, jsou neuvěřitelně skromní. Všichni přijeli s malým kufríkem na tři týdny. Do ciziny. Když vím, s jakými obřími zavazadly jezdí naši skauti, tak jsem jen kroutil nevěřící hlavou. V půli tábora jsem proto jel pro ruční pračku, aby si aspoň děvčata mohla přeprat nějaké oblečení. Kluci to neřešili.

Dovezli si pro celý tábor jeden badminton, dva balóny a nějaké tyče na kozácké hry. To bylo všechno, a dokázali si s tím vyhrát. A pořád něco dělali, vyráběli. I kluci třeba v poledním klidu háčkovali podložky, které ukrajinští vojáci používají k sednutí nebo podložení hlavy při odpočinku. A za všechno byli vděční. Vzájemně se obdarovávali věcmi, na které by se naše děti dívaly skrz prsty.

Co mobily?

To byl rozdíl oproti našim táborům – na našich táborech jsou mobily většinou zakázané, ale jim jsme je samozřejmě dovolili a pořád jim je nabíjeli. Museli zůstat v kontaktu se svou rodinou, aby věděli, co se doma děje a jestli se někomu z jejich blízkých něco nestalo. Každý měl někoho blízkého na frontě. Jedna dvaadvacetiletá dívka dokonce říkala, že jak se vrátí, čeká na povolávací rozkaz, protože tam chodí bojovat i ženy.

Jak bylo řešeno financování tábora?

V jihlavské zoo jsem měl nepříjemnou zkušenost – jeli-kož chodili ve skautských ukrajinských krojích, tak si lidi mysleli, že jsou tam za korunu, jak se o tom mluvilo, ale

my jsme si vše řádně zaplatili. A náš stát tento ukrajinský tábor nestál ani korunu, vše bylo zapláceno z darů sponzorů pražské nadace, našeho města a farnosti.

Musím zde ale zmínit jeden nádherný zážitek. Byli jsme se vykoupat v nedalekém rybníku. Na břehu byli starší manželé s dvěma vnučkami, pořád nás pozorovali a usmívali se. Děti se pěkně bavily, následně způsobně odcházely ve dvojstupu. Pán, který nás pozoroval, mě zastavil se slovy, že by nám chtěl nějak finančně přispět. Říkal jsem mu, že nic nepotřebujeme, že vše máme, ale on na tom trval, prakticky mě prosil, abych od něj přijal příspěvek. Požádal jsem jej tedy o čtyři stovky na zmrzlinu pro děti. Z peněženky vytáhl dva tisíce korun s tím, že mi věří, že s nimi naložím rozumně. To mě dostalo.

Loučení na konci tábora bylo asi těžké...

Při loučení bylo slzavé údolí. Nejdrív se zazpívala ukrajinská hymna, pak česká, a pak už se jen brečelo a objímalo. Dodnes se z toho nemůžu vzpamatovat. Když slyším o bombardování, dotýká se mě to víc než předtím, protože si představím konkrétní tváře dětí, které tam žijí...

*Jana Pořízka – Bobra,
zakladatele a emeritního vůdce skautského střediska
Světla, Blansko, se ptala Maruška Kalová
Foto Irina*

TÁBORY s přidanou hodnotou

Letní činnost je pro pionýry už ze své podstaty přidanou hodnotou k celoroční činnosti oddílů, neboť ve většině případů jde o její završení.

Je to účinný výchovný nástroj, to je stará známá pravda a netřeba ji opakovat. Nicméně připomenout několik příkladů, co letošní tábory obohatilo či ozvláštnilo – to není nikdy na škodu.

Byť v případě seniorského tábora, viz dále, je to právě ona výjimka potvrzující pravidlo – tento tábor na oddílovou činnost navazoval jen okrajově. Ale i tak stál za to.

Generační setkávání

Setkávání generací je VELKÉ téma, Pionýr k tomu má i projekt „Babi, dědo“. Ale o jak silné, a přitom životné téma jde, jsem si naplno uvědomil, když jsem v Rokycanech seděl u kávy s účastníky „seniorského příměšťáku“. Rokycanští pionýři to totiž letos zkusili ještě z jiné strany. Propojili „seniorský tábor“ s dvěma dalšími určenými dětem – měli částí programu společné, další samostatné. Smích, který provázel seniory při jejich vzpomínkách na právě uplynulé

PIONÝR

dny končícího srpnového týdne, byl nejlepší odpovědí na pochybovačné hlasy, které myšlenku seniorského příměšťáku provázely. A když jsem se ptal, jak by tábor krátce shrnuli, odpověď byla stručná: „Prima prča!“ a měli jedinou stížnost: „Nespali jsme ve stanu! I když by to musel být podsadový, z lehátek na zemi bychom se už asi nezvedli,“ – se smíchem glosovala jedna z účastnic. A k mému nevyřčenému dotazu, ale o to nechápavějšímu pohledu dodala: „Mám operovaná a umělá obě kolena, a tak vstávám hodně složitě. Ale vstát z postýlky v podsadovém stanu by problém nebyl. A všechno ostatní program byl zajímavý a zvládla jsem ho.“

Alespoň chvíle pohody

Hlavou mi běží vyprávění Veroniky z Brna, která líčila, jak s nimi letos táborničila dívka, řekněme jí třeba Adélka, která kromě starostí se svojí pubertou řešila nesnadnou situaci z rodiny... Rodiče si přes ni vyřizují

účty, a tak si dělají naschvály – včetně toho, že jí jeden z nich bránil v účasti na táboře. Díky naší právní poradně však problém organizátoři z PS zvládli a Adéla na tábor odjela – sice bez pořádné výbavy, ale to bychom nebyli pionýři, abychom si s takovou „lapálií“ neporadili. Adélka tak během prázdnin měla dva týdny, kdy s úžasnou partou táborníků mohla poznat sílu kolektivu a táborového prostředí vůbec. Jakkoli byla občas zámčivější – byla na táboře šťastná...

All inclusive

Stejně tak se mi vybavilo vyprávění z jiného tábora, kde se asi omylem ocitli sourozenci, které zlákali spolužáci, aby jeli s nimi, když přes rok na schůzky chodit nestíhají. A tak se ocitli na táboře poprvé – mnozí jsme něco podobného zažili... V prvních dnech se nestačili divit – sami si uklízet, podílet se na zajištění běhu tábora, neminulo je ani proslulé škrábání brambor... Když to všechno rozdýchali, zjistili, že místo frukání a věčných stížností si všechny tyhle věci + mnoho dalších lze s kamarády pořádně užít! Na konci tábora sice nebyli nejotrlejšími zálesáky, ale byli pevně rozhodnutí jet napřesrok znovu – protože dva týdny s all inclusive je příliš light, tedy vlastně nuda... zatímco takhle je to pořádný „hard core“!

Bez rozdílů

Vzpomínky mi přinesly několik příběhů z táborů, mezi jejichž účastníky byl vozičkář i s asistentem. I letos vedoucí vyprávěli, že si nebyli jisti, jak to dopadne, byl to přece jenom určitý risk, zda to vyjde... Vyšlo, a skvěle!

Zatímco první dny tábora se vozičkář Kuba s asistentem od sebe nehnuli a děti k nim přistupovaly se značnou obezřetností, na konci tábora zvládal Kuba mnoho věcí sám či s dopomocí ostatních dětí, které svůj ostych zcela ztratily – přijaly ho mezi sebe a nic mu neodpustily, ale zároveň o zlom-krk pomáhaly. Zkušenost k nezaplacení.

Pomocná ruka je samozřejmostí

Nu, a letošní rok přinesl ještě jeden obecnější zážitek – ten jsem si zase vybavil, když z rádia promlouval „zkušený organizátor komerčních táborů“, jenž vysvětloval, že se nedalo nic dělat, ale protože náklady nečekaně stouply... Víím, že pionýrské tábory – ač se příspěvky od rodičů počítaly na konci loňského roku, když byla cenová situace jiná než v červnu – velkou doplatkovou smršť nepřinesly. Vedoucí především hledali jiné zdroje – s ústřední myšlenkou nezvolit tohle snadné řešení: Rodiče, doplatte! Nebylo to lehké – zachovat program, nešidit jídlo. Ale pohodlná řešení pionýrům příliš nevyhovují. Navíc, jak to komentoval jeden náš vedoucí: „No, nedovedu si představit, jak by ta máma třem sourozencům něco měla doplatit, když s tím nepočítala. To by neodjeli, anebo losovali, kdo pojede? To nejde, protože tam končíme celoroční hru, které se v oddíle účastní.“ (V tomhle případě to vyřešili vedoucí: připlatili si oni s vědomím, že to tak prostě má být.)

Prázdniny = tábory = bonus

Tahle rovnice platí. A to nepřipomínám mnoho dalších kladů táborů, ostatně kdyby jich nebylo, nebyla by táborová činnost ani tak velkým samostatným fenoménem, jako je. Jak jsem už uvedl: Byl jsem v rokycanské kavárně s touhle seniorskou partou „táborníků“, kteří měli všichni různé, někteří vpravdě hodně vzdálené datum narození, ale jeden společný rys: nezdolný, krásný optimismus. Seděli jsme, účastníci o překot (vážně jako malé děti) povídali, mně se hlavou honily i další příklady – jež naše tábory léta provázejí... My si je často ani neuvědomujeme, či spíše bereme jako samozřejmost, ale jistě stojí za to, si je připomenout.

*Martin Bělohávek
Pionýr*

Lišárna POTŘICÁTÉ

**V prostředí
Ústřední
hasičské školy
Jánské Koupele
se 26. 7. –**

**4. 8. 2022
uskutečnil již
třicátý ročník**

**Letní školy
instruktorů.**

**Volnočasová, a především vzdělávací
akce je určena začínajícím vedoucím
mládeže.**

**Sdružení hasičů Čech, Moravy
a Slezska (SH ČMS) pořádá dvě letní
školy, a to v Malých Svatoňovicích
a v Ústřední hasičské škole Jánské
Koupele.**

Právě její tradice začala v roce 1993. Každoročně se sem o letních prázdninách sjíždí 40 až 50 frekventantů a dalších deset až 15 vedoucích, lektorů a členů štábu, aby se věnovali jejich přípravě na práci instruktorů a vedoucích v kolektivech mladých hasičů.

A v tom je obrovské plus. Letních táborů pro děti jsou každoročně, a to nejen dobrovolnými hasiči, pořádány stovky. Ovšem Letní školy instruktorů přinášejí zajímavý program především pro mládež ve věku 15 až 18 let. Tedy pro věkovou kategorii, v níž je vlivem dospívání a hledání vlastní životní cesty největší odliv členů.

A jak si 30. ročník LŠI v „Jánkách“ frekventanti užili, si můžeme přečíst prostřednictvím jejich fotografických (téměř) denních raportů.

23. 7.

První den je za námi!

Krátce po příjezdu se účastníci seznámili s průběhem celé letní školy, dále je čekala pořadová příprava a den lišáci zakončili seznamovacími hrami.

24. 7.

První ráno na lišáky čekalo pořádné probuzení v podobě rozcvičky. Po takovém startu byli připraveni na velkou dávku nových vědomostí, která je dopoledne čekala na učebně. Odpoledne uplatnili svou fyzickou zdatnost, ale i postřeh a představivost v soutěžích jednotlivců a dozvěděli se něco o orientaci v terénu a technických prostředcích požární ochrany. Závěr dne byl věnován práci v družstvu a společnému tvoření vlajky a pokřiku.

25. 7.

Dnešní budíček se nesl v duchu hesla „Pomáhat a chránit“. Následovaly přednášky o ekonomice, psychologii a frekventanti dostali první informace k polním dnům. Odpoledne si pro inspiraci vyzkoušeli spoustu her, luštili šifry a zopakovali si orientaci v terénu. Už dnes večer jsme zahájili přípravu na závěrečný ples, ta zahrnovala také základy etikety a slušného chování.

26. 7.

Hned ráno si lišáci zopakovali už naučené tance, tedy dokud nás nezahnal déšť. Na učebně následně probrali základy první pomoci, dokumenty SH ČMS, stanovy a PR. Odpoledne si své znalosti z první pomoci vyzkoušeli v praxi, naučili se uzly a bezpečnost práce s nástroji. Čekaly na ně také dal-

ší soutěže jednotlivců a den zakončili hrami pro zasmání.

27. 7.

Po výkonech, které předvedli při cvičení se stuhami v retro stylu, se frekventanti opět na dopoledne posadili do lavic. Probrali nápady na celoroční činnost se svými kolektivy, stejnokrojový předpis a proběhly také přednášky, které připravují lišáky na pobyt v přírodě. Večer se věnovali práci s táborovými dětmi a na závěr se uvolnili tancem.

Velké polní dny!

Už samotná cesta pro nás byla velkým zážitkem. Prošli jsme se totiž oborou Jelenice a taky museli lišáci překonat kdejaké problémy.

Polní dny! Po příchodu na místo si každé družstvo vybudovalo své zázemí. Letos jsme se obešli bez ohniště, ale jídla jsme rozhodně málo neměli! Všichni si stihli i s vedoucími zahrát pár her a pak si jen užívali klidný večer se svým týmem. Další den byl velmi nabitý, splnili si specializace a odbornosti, uklidili po sobě prostor, v němž přenocovali, a vrátili se zpět na UHŠ. Štáb si pro nás připravil originální přivítání, a tímto pro nás letošní polní dny skončily.

30. 7.

Po večerním promítání filmu se frekventanti s radostí vrhli na přípravu na činnost s dětmi z tábora. Dolaďovali výrobky a připravovali si různé hry. Odpoledne si napsali testy ke specializacím a odbornostem. Zároveň stihli i pár soutěží jednotlivců a pokračovali s praktickou výukou první pomoci, kdy si vyzkoušeli také resuscitaci.

31. 7.

Tento den patřil dětem! Po přednáškách na učebně, které se věnovaly sportovním disciplínám hry Plamen a dorostu, se lišáci rozdělili na skupinky a věnovali se dětem z tábora. Jedna část si s dětmi vyrobila výrobky, které zapadaly do tématu jejich tábora. Část druhá si pro ně připravila sportovní disciplíny. Z večerního nástupu si děti odnesly sladkou odměnu.

1. 8.

Celý den jsme strávili v Těškovcích, kde si týmy prakticky vyzkoušely disciplíny hry Plamen. Konkrétně štafetu CTIF, PÚ CTIF, štafetu požárních dvojic a štafetu 4 x 60m. A večerní program? Rozkaz zněl jasně: „Zachraňte princeznu Pedrušku!“

2. 8.

Ráno na učebně dnes bylo náročné. Probrala se ekonomika, GDPR, pojiště-

ní, právní minimum a PVC. Odpoledne si frekventanti převážně sbírali body do celkového hodnocení, jelikož plnili soutěže jednotlivců. Večer na ně však opět čekal náročný úkol, a to zdolat Pevnost Boyard.

3. 8.

Výlet! Navštívili jsme Integrované bezpečnostní centrum v Ostravě a Záchranný útvar HZS ČR v Hlučíně. Odpoledne jsme čas trávili v HopJump parku.

4. 8.

Přišel den, na který se frekventanti od začátku pobytu připravovali. Ráno si všechny okruhy připomněli opakovací hrou a pak se odreagovali soutěžemi. Odpoledne už se všichni sešli na učebně, kde je čekala písemná maturita. Tímto moc gratulujeme všem novým instruktorům, kteří tento test zvládli.

5. 8.

Den začal dopolední brigádou, kterou jsme pomohli zkrášlit prostory UHŠ. Souběžně s brigádou si osm frekventantů plnilo praktickou maturitu, pro získání kvalifikace II. Stupně vedoucího kolektivu mladých hasičů. Po obědě čekala na lišáky soutěž o pohár velitele školy. A pak přišlo loučení!

Jaroslava Čečrdlová
SH ČMS

O hrdibořický PLAMÍNEK

Ano, soutěžilo se opravdu o plamínek, ale v podobě perníčku (napekla Kateřina Mikulková), který byl společně s medailí a plackou na památku (připravila Lenka Knapková) a taškou plnou dobrot a drobných dárků určen pro naše nejmenší hasiče – přípravku (děti do 6 let), ale i nehasiče! Soutěž na travnaté ploše uprostřed obce jako svoji první uspořádalo nově vzniklé SDH (Sdružení dobrovolných hasičů, pozn. red.) Hrdibořice, které letos v lednu po deseti letech znovu obnovilo svoji činnost v obci. Díky dotaci z Olomouckého kraje jsme zvládli zabezpečit technické zázemí a ceny pro děti, překážky včetně stupně vítězů dovezl z Brna Aleš Filipčík, časomíru obsluhoval a zároveň startoval rozhodčí Tomáš Knaus, fotografie pořizoval ostřílený Kamil Gregor, o obsluhu ohniště pro opékání špekáčků dohlížel Jiří Mikulka. Hlavní rozhodčí byl náš zkušený František Gregovský, pozvaná závodčí Lenka Trnková z Náměště na Hané, dále jim sekundoval celý tým pomocných rozhodčích a technické čtyry, a to včetně našich dorostenek a tatínka z Raškovic, který pomáhal s motáním hadic. Obsluhu ve stánku s občerstvením zajišťovali také naše dorostenky pod vedením Michaely Lužné. Hlavním cílem prvního ročníku běhu na 60m pro přípravku bylo, abychom se představili s naší činností i široké veřejnosti. Lidí přišlo opravdu hodně. Soutěž byla otevřená i pro děti-nehasiče, to proto, abychom jim ukázali, jak lze trávit volný čas, a rozvíjeli jejich dovednosti. Jako doprovodný

program se předvedli naši mladší a starší žáci na větších překážkách, aby měli diváci představu, jak to vypadá, když se s dětmi začíná trénovat od tří let... Z původně přihlášených 20 závodníků jich nakonec bylo 34, což nás velice potěšilo.

Zde jsou krátké reakce tří účastníků:

- **Eva Hejbalová Kočířová:** „My za nás i celé Hrubčice moc děkujeme. Parádní akce jak pro malinké, tak i větší děti. Bylo to neskutečné. Moc moc děkujeme.“
- **Marie Šebestová:** „Maruška byla nadšená z mini hadic. A všechno bylo super. Děkujeme moc.“
- **Lenka Trnková:** „Opravdu super akce, úžasné lidičky, bezva závodníci a velká podpora rodičů!“ Počasí nám vyšlo, bouřka šla opravdu jen kolem, takže vše dopadlo tak, jak jsme si přáli. A už nyní se těšíme na další ročník. V Olomouckém kraji je to zatím jediná akce s mini nářadím a mini hadicemi pro ty naše nejmenší zlatíčka!

Marcela Vystrčilová
starostka SDH Hrdibořice

CIRKUS Myšinec

Celotáborovou hru, bodování a další „povinné“ táborové záležitosti nahradil na letošním táboře Duha Zámeček nový cirkus a streetart. Kluci a holky z pěti dětských domovů i z rodin celý tábor žonglovali, trénovali artistické dovednosti, učili se sprejovat graffiti a za všechny aktivity vydělávali táborové peníze „chechtáky“. Nakonec vyrazili do domovů pro seniory, aby se naučili nejen brát, ale i dávat.

Za vším stál nápad lidí z ostravského Cirkusu trochu jinak, se kterým Duha Zámeček spolupracuje dlouhodobě, ale dosud spíše jednorázově. „Náš přítel Tiny Beat, který se věnuje beatboxu a občas s námi vystupuje na akcích, mi před časem vyprávěl o projektu, který spojuje talentované umělce z celého světa, a společně motivují v Německu děti k aktivnímu

trávení volného času. Nadchlo mě jeho vyprávění o skvělé atmosféře, která na jednotlivých akcích panuje, jak tento projekt motivuje děti a dává jim novou energii do života. Protože v Moravskoslezském kraji spolupracujeme se školami a dětskými domovy dlouhodobě, napadlo mě zkusit podobný projekt i u nás a propojit ho s novým cirkusem,“ upřesnil zrod myšlenky principál Cirkusu trochu jinak Václav Pokorný. Ten pak na tábor posílal své artistry a žongléry, kteří s nadšenými dětmi začali nácvikem jednoduchých prvků a po týdnu společně připravili čtvrthodinové novocirkusové představení.

Cirkus Myšinec se na závěr tábora vydal na své první turné – malí cirkusáci zpřijemnilo odpoledne seniorům v Domově na zámku v Kyjovicích a podbeskydské Adámkově vile v Raškovovicích a všude si užili mimořádný úspěch. Po představení si s klienty domovů seniorů ještě zahráli zahradní hry, zaspívali, a některé dokonce naučili žonglovat.

O zpestření táborových dní se postaral i ostravský grafik Petr Olszowy, známý spíše pod přezdívkou Beeo, který přivezl na Myšinec své sprejerské nádobíčko, naučil děti základy graffiti a zároveň vysvětlil, že jde o umění, které se ale v případě použití na nesprávné plochy stává trestným činem.

„Děti byly programem nadšené, od tréninků v cirkusovém šapitó až po výuku sprejování. A cirkusová vystoupení je tak nadchla, že už jsme začali shánět akce, na kterých by mohly

vystoupit na podzim. Vypadá to, že na cirkusové vlně pojedeme ještě několik měsíců,“ dodala předsedkyně Duhy Zámeček Ivana Sobolová.

ŠTĚDRÉ jubileum

Nečekaný průběh dražby na narozeninách Heidelbergu vynesl 400 tisíc pro dětské domovy

Společnost Heidelberg, prodejce prémiových tiskových strojů, uspořádala na narozeninové oslavě u příležitosti 30. výročí působení na českém a slovenském trhu dražbu obrazu. Ten měl připadnout tomu z hostů, který za něj nabídne nejvíce peněz. Majitelé největších tuzemských tiskáren ale v průběhu vytvořili „kartel“ a částku, kterou měli na nákup obrazu připravenou, nakonec darovali všichni. Díky tomu se vybralo 400 tisíc korun pro spolek Duha Zámeček, jehož dobrovolníci se věnují dětem z dětských domovů.

Heidelberg si jako lídr trhu tiskových strojů pozval na oslavu majitele a šéfy významných tiskáren i další partnery. Obraz o rozměrech 2 x 1 metr s názvem Polygrafitti – nevšední pohled do tiskárny, který se na slavnosti na Občanské Plovárně v Praze dražil, vytvořil přímo na akci ostravský grafik Petr Olszowy.

„Ačkoliv jsou dražby vždy velkou neznámou, tak v tomto případě se stal malý zázrak. Vyvolávací částku jsme stanovili na 23 000 korun. Po krátké, ale intenzivní dražbě vytvořili hosté z řad zákazníků a partnerů silnou skupinu, která se rozhodla obraz celkově vydražit za 350 000 Kč! Následně se části svého honoráře vzdal i Petr Olszowy a Heidelberg Praha přidal dalších 50 000 Kč, Duha Zámeček tak celkem získala na své aktivity pro dětské domovy 400 000 korun, a to je neuvěřitelná částka,“ popsal průběh dražby marketingový manažer Heidel-

domovů a výchovných ústavů v celé republice. Duha Zámeček je zároveň správcem volnočasového areálu Myšinec, dříve politicko-výchovného střediska SSM, které po rozsáhlé rekonstrukci opět slouží dětem. Spolek tam pořádá vlastní akce pro dětské domovy a zároveň ho pronajímá školám, kroužkům a dětským sportovním oddílům na víkendovky, školní výlety, tréninkové kempy a letní tábory.

Heidelberg Praha

Heidelberg Praha spol. s r.o. je obchodní a servisní pobočkou společnosti Heidelberger Druckmaschinen AG se sídlem v německém Heidelbergu a sítí poboček v dalších více než 170 zemích světa. Společnost Heidelberg Praha zajišťuje v České republice komplexní služby pro podnikatele v polygrafickém průmyslu – prodej strojů a zařízení pro polygrafickou výrobu (archové ofsetové stroje, CtP systémy pro výrobu tiskových forem včetně softwarů na zpracování dat, stroje pro komerční knihařské zpracování, stroje pro obalářskou produkci, flexotiskové stroje pro výrobce etiket či digitální tiskové stroje), ale také komplexní servisní péči, dodávky náhradních dílů a spotřebních materiálů, řešení správy barev a procesů, řízení kvality, odborné konzultace a poradenství.

Připravil Vladislav Sobol

bergu Jiří Košťál.

Silnou skupinu dražitelů vytvořily tiskárny TRIANGL, FINIDR, PBTisk, Tiskárna Helbich, TISKAP, POINT CZ a Integraf, přidala se i leasingová společnost Deutsche Leasing ČR. Následně se skupina rozhodla zanechat obraz Heidelbergu, který dražitelům doručí reprodukcí ve zmenšené podobě. „Všem moc děkujeme. Jsme rádi, že se polygrafický svět spojil a pomohl dobré věci,“ dodal jednatel Heidelbergu Martin Prouza.

Duha Zámeček peníze použije na pořádání akcí pro dětské domovy. „Naším heslem je, že místo dáreků dáváme dětem z dětských domovů zážitky. Všechny akce organizuje náš tým zadarmo a ve svém volném čase, ale i tak každý zážitek něco stojí.

Takže se nám tato krásná částka bude opravdu hodit, zvláště v dnešní době rostoucích nákladů,“ poděkovala předsedkyně spolku Ivana Sobolová.

Duha Zámeček

Spolek Duha Zámeček se věnuje aktivitám pro dětské domovy dlouhodobě. Pro děti z DD Čeladná, Liptál, Fulnek, Příbor a Praha-Klánovice organizuje každý měsíc v rámci projektu Správná pětka víkendovky na horách, na kterých je prostřednictvím zážitkové pedagogiky připravuje na samostatný život po odchodu z DD. Dobrovolníci z Duhy Zámeček vydávají také časopis Zámeček, který pod záštitou Nadace Terezy Maxové dětem, The Kellner Family Foundation a MŠMT rozesílají do všech dětských

TÁBOR SDH Březnice

V neděli 3. 7. se na kopci nad středočeskou vesničkou Martinice vztyčily stany již jedenáctého stanového tábora, který pořádá kolektiv mladých hasičů ze Sdružení dobrovolných hasičů (SDH) Březnice.

Na kopeček, ze kterého je nádherný výhled do krajiny obklopující řeku Skalicí, přijelo rekordních 46 účastníků tábora ve věku od tří do 16 let. O svěšené dětičky se staralo šest vedoucích, kteří z většiny tento tábor znají, jelikož ho v minulosti navštěvovali jako děti.

S výchovou jim pomáhali dva sportáři, a abychom neumřeli hladu, vařily nám v kuchyni tři kuchařky, které s námi tráví tento čas již několik let. Tábor začal za krásného slunného počasí. Jelikož jsme tábor hasičský, většinu her doprovází prvky ze hry Plamen. Děti se těší z koupání

v bazénu, noční bojovky, večerního promítání a dalších aktivit, které jsme pro letošní rok připravili.

Samozřejmě nechybělo tradiční barvení triček. Na slavnostním vyhodnocení dostaly děti na památku pamětní list, skleněnou medaili a balíček dobrot na cestu. Během tábora nás navštívil náš velitel odborné rady mládeže OSH Příbram pan Pavel Hájek.

Svatopluk Koňas, hlavní vedoucí
SDH Březnice

ADAPTACE 2022

Jak probíhaly letní adaptační skupiny pro děti z Ukrajiny? V rozhovoru na dané téma odpovídala Mgr. Ing. Renata Švestková, Ph.D., členka pedagogicko-metodického týmu České táborské unie, která spolu se studentkami zorganizovala v létě adaptační skupiny pro děti z Ukrajiny.

Česká táborská unie

Jak velká skupina dětí se účastnila?
Obě adaptační skupiny se skládaly z 15 dětí.

Jaký byl věk dětí?
Od 6 do 12 let.

Byly mezi dětmi pouze ukrajinské děti, nebo i české?
Ve skupině byly pouze ukrajinské děti.

Jaké bylo složení dětí – dlouhodobě zde žijící vs. děti rodin migrující kvůli válce...?

Všechny děti, které se účastnily adaptační skupiny, byly děti migrující kvůli válečné situaci na Ukrajině.

Kde se skupina odehrávala?
Obě skupiny, jak dopolední, tak odpolední se konaly v klubovně Velké rady Jihočeské oblasti. Využili jsme také celou přilehlou zahradu a přilehlý park Stromovka.

Kolik pedagogů na skupinu bylo?
Každá skupina byla vedena dvěma lektorkami, které jsou studentkami vysokých škol. Supervizi a hlavní garanci těchto dvou adaptačních skupin

převzala Renata Švestková, která je místostarostkou Jihočeské oblasti a zároveň vyučuje na Zdravotně sociální fakultě JU.

Jak často se bude skupina scházet? Jedná se o uzavřenou skupinu dětí, či se mohou postupně přidávat ostatní?

Adaptační skupiny, respektive děti, které se jich účastnily, budou docházet do různých základních škol v Českých Budějovicích, tudíž se jednalo o jednorázově vytvořené adaptační skupiny, které dále nebudou pokračovat ve své činnosti, to ostatně nebylo ani cílem projektu. Po dobu konání do skupiny nepřicházeli noví účastníci, jednalo se tedy o uzavřenou skupinu.

Jak fungovalo tlumočení?
Tlumočení nebylo ve výsledku tak náročné, většina dětí už nějaké základy českého jazyka měla, takže jsme se většinou dorozuměli a pochopili navzájem. Občas se stalo, že některé děti, hlavně ty menší, moc nerozuměly, takže starší děti jim v ukrajinštině vysvětlily, o co se jedná. Výhodou pro nás bylo, že jedna z lektorek umí

ukrajinsky a garantka umí rusky. Takže když děti dělaly, že nerozumí nebo opravdu něčemu nerozuměly, vždy jsme díky těmto jazykovým znalostem mohly reagovat na potřeby dětí.

Jak probíhal nábor dětí? Kde se inzerovalo?

Dětem byla adaptační skupina nabídnuta na kurzech českého jazyka, které vedly dvě lektorky adaptačních skupin Nina Doležalová a Pavlína Strnadová. Všem byly předány informativní letáčky a Nina s nimi komunikovala přes WhatsApp. Považujeme to za velkou výhodu, protože se děti mezi sebou znaly a vytvořily hned od začátku adaptačních skupin kompaktní tým. Rodiče dětí byly ochotni tyto letáčky předat dál, aby se tato informace donesla možná k co nejvíce rodinám. Dále byly využity sociální sítě (Facebook a Instagram).

Jaké aktivity se s dětmi dělaly?

Aktivít bylo mnoho. Již z názvu „adaptační skupina“ vyplývá, že hlavní myšlenkou byla adaptace dětí. Během aktivit se děti seznamovaly s českým jazykem. Samotné aktivity a jejich obtížnost byla vždy přizpůsobena věku dítěte, tak aby pro každé dítě byla aktivita co nejefektivnější. Samozřejmě byly edukativní aktivity prokládány klasickými hrami, jak pohybovými, tak například deskovými.

Program dopolední skupiny:

- Seznámení s prostředím. Tvorba základních vět potřebných pro představení se + otázky při představení a následně samostatné představení dětí. Procvičení pozdravů. Vyrábění jmenovek. Hra Tichá pošta.
- Opakování abecedy, výuka barev s použitím kreativních pomůcek – pracovní listy s přiřazováním barev, lepení, malování. Pohybové aktivity na hledání věcí dané barvy. Čtení krátkých českých pohádek.
- Program zaměřen na psaní a jeho procvičování. Mladší děti procvičovaly základní tahy a písmena za pomoci písanek. Starší děti se učily samohlásky, souhlásky, písmena s háčkem a následné psaní „i“ a „y“ po nich. Rozdíl mezi psacím a tiskacím písmem.
- Cvičení na psaní malých a velkých číslovek, psaní vět, procvičování počítání – menší děti procvičovaly sčítání a odčítání menších čísel, větší děti

násobilku a dělení velkých čísel.

- Celodopolední hra Šípkovaná, která se skládala z menších soutěží. Dva týmy dětí mezi sebou soupeřily v různých hrách zaměřených na opakování učiva probraného za celý týden. Hry byly na podporu týmové práce a rychlého přemýšlení pro řešení úloh a úkolů. Hry byly obohaceny o pohybovou aktivitu.

Program odpolední skupiny:

- eznámení se s abecedou. Zaměřeno na výslovnost a psanou formu. Děti se také učily představit se v českém jazyce a říct základní věci o sobě (kde bydlí, kolik jim je let). Zařazeny hry: slovní fotbal, soutěž v psaní slov)
- Poznávání barev a jejich přiřazování k českým názvům barev, následné přepisování názvů. Starší děti se učily poznávat odstíny barev. Po edukaci zařazeny do programu hry, ve kterých si děti opět barvy procvičily (např. Čáp ztratil čepičku)
- Procvičování čísel, počítání (plus, mínus) a psaní číslovek slovy v českém jazyce. Využito mnoho výuko-

vých pomůcek pro procvičení číslovek (např. Montessori sada čísel, sada čísel pro nejmenší).

- Edukace zaměřená na psaní, čtení a pochopení textu v českém jazyce. Text byl uzpůsoben věku a schopnostem dítěte. Byly využity slabikáře, písanky, učebnice pro předškolní děti. Zábavná část: vymyšlení pohádky, její sepsání a přednes.
- Shrnutí předchozích dnů. Zaměřeno na poznávání zvířat, předmětů (názvy, počet, barva) a seznámení s možnými školními předměty a pomůckami.

Jak děti reagovaly na aktivitu?

Většina dětí se aktivit účastnila bez sebemenších problémů. U menších dětí byl zájem o aktivity velký. Starší děti měly občas připomínky, ale nakonec se zapojily a užily si to.

Pozorovali jste nějaké psychické problémy u dětí či větší zamlklost, podrážděnost apod.?

Nevšimly jsme si nějakých psychických problémů či zamlklosti, děti se

chovaly zcela přirozeně, byly živé, zajímaly se o věci, zejména dívky, komunikovaly navzájem, pomáhaly si.

Co Vás na průběhu překvapilo pozitivně a co negativně?

Pozitivně nás překvapila jejich velická snaha učit se a zlepšovat v českém jazyce. Negativně nás překvapila u starších dětí, hlavně u chlapců, velká nesoustředěnost při aktivitách a někdy i jejich odmítání.

Co bys doporučila pro budoucí realizaci?

Věci se vyvíjejí, takže pokud bychom dělaly adaptační skupinu pro stejné děti, tak bychom musely více promyslet aktivity výuky českého jazyka, dle aktuálních jazykových znalostí. Mít k dispozici více materiálů pro výuku a případné didaktické věci ohledně českého jazyka konzultovat s odborníky.

Ptala se Kateřina Tomanová
z České tábornické unie

Sladká TEČKA na konec

aneb Naše táborová dortová tradice proběhla i letos

V našem oddíle Podskaláček ze Strakonice je již letitou tradicí, že na konci táborového putování čeká na účastníky sladká odměna v podobě dortů. Nejedná se však o ledajakou tuctovou sladkost zakoupenou v nějaké cukrárně, ale o originální, a hlavně s láskou vyrobené dorty, které vznikají přímo na táboře pod rukama šikovných vedoucích. Nejinak tomu bylo i letos. Vše začíná nejdříve obligátní statisticko-ekonomickou poradou. Musíme se dohodnout, kolik že dortů se bude péct, jakého že budou druhu a co na ně bude potřeba. Následně proběhne diskuze nad tím, zda vymyšlené suroviny půjdou sehnat v nedalekých obchodech a zda jejich pořizovací cena neprotočí vedoucímu tábora a zároveň strážci kasy panenky. Pokud diskuze dopadne kladně, přejde se aktivně k činům.

Pravidelný nákup do kuchyně je rozšířen o nové položky jako zakysaná smetana, salko, banány, mandarinky, jahody, želatina, čokoláda na vaření, cukrářské piškoty a podobně. Na klasickém nákupu se většinou kuchař a zásobovač domluví poměrně

jednoduše, zde však nastává ne jeden problém. Seznam na nákup dortů totiž dost často u nás tvoří vedoucí z řad něžného pohlaví, na nákup ale vyrazí většinou mužské osazenstvo. Porovnání seznamu s tím, co se posléze objeví ve spížírně je proto někdy komické. Nevěřili byste, kolik výkladů mohou mít slova šlehačka, smetana, máslo či kakao. Aby se těmto nedorozuměním předešlo, vybaví se v poslední době raději zásobovač mobilem a každou položku zkontroluje na dálku.

I letos začala příprava sladkého potěšení poslední den tábora dopoledne. Do kuchyně přišly tři naše šikovné vedoucí a pustily se do práce. Úkol zněl vytvořit sedm dortů, jež měly udělat radost nejen pěti družinám, ale i ostatním vedoucím a instruktorům. Na kamna se dostaly hrnce s jablky, želatinou a čokoládovou polevou. Chvilku se míchalo, chvilku zahušťovalo, chvilku přivádělo k varu. Postupně se rovněž nakrájela celá řada různorodého ovoce. Mezi základní druhy naší dortové proveniencce patří tradičně: zakysaný s ovocem, čoko-banán, pomazánkové tiramisu a piškotový speciál.

Kromě těch, co dorty připravují, hrají

důležitou roli i ochutnávači. Protože je třeba posoudit, jestli je krém již dost sladký nebo zda je v něm dost kakaa nebo čokolády. Tuto roli plní, jednak samotné kuchařinky, jednak i náhodní kolemjdoucí. Zajímavostí je, že počet průchozích kolem kuchyně tento den se razantně zvyšuje.

Po přibližně třech hodinách se děvčatům podařilo dokončit svoji misi. Na naší táborové kuchyňské lince stálo úhledně vyskládané ne sedm, ale hned deset dortů, připravených na tácech nebo rovnou v tábornických kotlících.

Ve čtyři hodiny odpoledne proběhlo vyhodnocení našeho tábora. Rozdaly se ceny jednotlivcům a každý družina si vybrala svůj dort. V půl páté na start: začala hromadná hostina, a okolo páté už tácy v podstatě zely prázdnotou. Podobný úspěch se dostaví pokaždé, a proto si myslíme, že v této naší výrobní tradici rozhodně budeme pokračovat nejen příští léto.

*Libor „Hromada lidí“ Staněk
TK Podskalí Strakonice,
Česká tábornická unie*

S Hodinou H V RAKOUSKU

Hodina H vyslala zástupce mladých lidí a mládežnických organizací na školení s názvem „Skills for life via entrepreneurship“, v češtině „Dovednosti pro život přes podnikavost“. Zástupci osmi zemí společně prozkoumávali dovednosti užitečné pro život a také rozvíjeli svůj vlastní smysl pro podnikavost. Díky programu Erasmus+ vzniklo na školení v Rakousku mnoho nových nápadů a budoucích projektů na podporu rozvoje dovedností pro život.

Účastníci z Česka, Rakouska, Portugalska, Řecka, Španělska, Bulharska, Turecka a Makedonie společně strávili pět pracovních dní v rakouském městečku Neu Nagelberg u česko-rakouských hranic.

První den je čekalo seznámení se s ostatními, jejich organizacemi, kulturami a také skupinové úkoly. Druhý den se zaměřili na kreativitu, komunikaci, motivaci a práci na sobě sama. Třetí den je čekala návštěva místní sklárny a poznávání krás městečka Gmünd. Předposlední den se

účastníci zaměřili na známé podnikatele a rozbor dovedností, které mají dobře rozvinuté, identifikaci vlastních dovedností a plán svého sebezvoje. Také si vyzkoušeli příkladové mini projekty, kdy zkoumali, jak do svého výkonu promítají jednotlivé dovednosti spojené s podnikavostí.

Poslední den už všichni pracovali

na nových projektech pro budoucí spolupráci, vlastních nápadech a na vyhodnocení projektu. Byl to rušný, nabitý, pestrý a nádherný týden plný aktivit, sebezvoje a zábavy. Více informací o Hodině H najdete na www.hodinah.cz.

Eva Havlíčková
Hodina H

Prázdniny NA KONI

Příměstský tábor Prázdniny na koni, pořádaný Střediskem volného času (SVČ) TYMY, se také letos uskutečnil v Pacetlukách

Jeho účastnice si vyzkoušely mj. první pomoc a ošetřování zraněných. Pro holky byla rovněž připravena dobrodružně-naučná stezka po fáborkách. Týden v Pacetlukách velmi rychle uběhl. Zajímavý program umocnilo velice krásné počasí. Na závěr tábora dívky našly poklad, který byl sladkou tečkou za celotýdenním snažením. V pátek se na dívky přišli do stáje po-

dívat také rodiče – a ty jim předvedly, co se za týden naučily. Veliké díky si zaslouží stáj Celdi Pacetluky, jmenovitě paní Vladka Calet-

ková, a taky Eva Rudolfová za vedení tábora. Děkujeme též obci Pacetluky za prostory, které nám poskytla.

Jarmila Vaclachová, SVČ TYMY

Mimořádné ENERGETICKÉ DOTACE

Volnočasovým organizacím pracujícím s dětmi sněmovna schválila 60 milionů Kč na energie

Náklady na vytápění či elektřinu významně vzrostly i organizacím poskytujícím dětem mimoškolní výchovu, jenže státní rozpočet na ně nemyslel. Koaliční poslanci v čele s Davidem Šimkem se to rozhodli změnit pozměňovacím návrhem zákona o státním rozpočtu. Ten obsahoval úpravu, kterou se 60 milionů z původně schválené podpory pro sport přesune mládežnickým organizacím. V prvním čtení ho podpořily jak rozpočtový výbor Poslanecké sněmovny, tak Ministerstvo financí České republiky.

„Na konci července vláda premiéra Petra Fialy odsouhlasila dodatečných 500 milionů pro amatérský sport. Ná-

rodní sportovní agentura už vypsalá dotační titul, který není na půl miliardy, ale na nižší částku. Takže pozměňovací návrh neohrozí dotační titul, který směřuje k pomoci s vysokými cenami energií. V zásadě to zůstává ve stejné oblasti, jen jsou ty děti jinak organizované. Mění se sice příjemci, ale nemění se účel těch peněz, to je pro mě důležité. Proto jsem nakonec dal souhlasné stanovisko,“ uvedl ministr financí Zbyněk Stanjura. Návrh získal většinovou podporu i ve třetím čtení. „Růst cen energií má obrovský dopad i na činnost organizací, které realizují spoustu pohybových a sportovních aktivit pro naši mládež, ale na rozdíl od sportovních klubů pro ně nebyla připravena žádná podpora. Úkol změnit to nebyl lehký. Po několika setkáních se zástupci ministerstev školství a financí jsem ve

sněmovně našel kolegy naladěné na stejnou notu a společně jsme podali pozměňovací návrh k novele státního rozpočtu na letošní rok, který ve třetím čtení získal většinovou podporu,“ říká David Šimek.

Na jednání zástupců ČRDm s MŠMT ministr školství slíbil, že pokud se touto cestou podaří získat dodatečné prostředky, tak ještě letos vypíše mimořádnou dotační výzvu pro mládežnické organizace na podporu zvýšených energií. Slovo dodržel a výzva se již připravuje. Zveřejněna bude v řádu dní...

Za tuto společnou aktivitu MŠMT a podvýboru pro mládež Poslanecké sněmovny ČR je ČRDm velmi vděčná.

Soňa Polak

MLADÍ delegáti do OSN

Pavel Linzer a Kryštof Stupka jako mladí delegáti České republiky do Organizace spojených národů (OSN) vycestovali do New Yorku s cílem reprezentovat naši zemi na 77. zasedání Valného shromáždění OSN. A také zastupovat zájmy a práva české mládeže na mezinárodní úrovni.

Po dobu svého pobytu v New Yorku (28.–10. 10. 2022) spolupracovali se Stálou misí České republiky při OSN. V rámci agendy lidských práv a práv dětí a mládeže, které jsou součástí jejich mandátů, se účastnil jednání Třetího výboru Valného shromáždění OSN, jenž se zabývá sociálními, humanitárními a kulturními záležitostmi. Valné shromáždění je nejvyšším orgánem OSN, zastřešujícím zájmy všech 193 členských států, a funguje podobně jako parlament – diskutují a schvalují se zde rezoluce mající mezinárodní dosah. Záběr témat je velmi široký, proto mají mladí delegáti jedinečnou možnost prohloubit si znalosti o sociálním rozvoji, humanitárních tématech a současné situaci lidských práv v různých koutech světa. Hned na úvod jejich působení v New Yorku je čekala velká

výzva – napsat a pronést proslov k Třetímu výboru Valného shromáždění OSN jménem České republiky a české mládeže. Díky živému přenosu na internetových stránkách OSN si ho kromě přítomných delegátů mohl vyslechnout i celý svět.

Během pracovních dní se mezi formálním jednáním výborů konají i různé „side events“ a naši mladí delegáti zde měli možnost vyjádřit se před důležitými činiteli OSN a jiných předních organizací k nejtěživějším výzvám současnosti.

A jak využili možnost poznávat „město, které nikdy nespí“? Po jednáních valného shromáždění bývají obvykle na programu recepce k příležitostem oslav národních svátků nebo kandidatur členských zemí do různých struktur OSN. Účastnit se mohli také různých událostí organizovaných OSN pro mládežnické delegáty.

O delegátech

Pavel Linzer a Kryštof Stupka se společně chtějí soustředit na otázku zapojení mladých do veřejného prostoru na všech úrovních a zvyšování povědomí o OSN. **Pavel** za hlavní myšlenku svého mandátu považuje „uvažovat globálně a měnit svět lokálně“. V rámci něj chce proto upozorňovat na nutnost začít řešit celospolečenské problémy také na úrovni měst a obcí. **Kryštof** se během svého mandátu zaměří na lidská práva, rovnost a otázku just transition v kontextu klimatické změny. Společně musíme zajistit, aby cesta k zelenější společnosti byla založena na zásadách rovného zacházení tak, aby nikdo nebyl opomenut.

ČRDM

Mladí delegáti do OSN 2022–2023: zleva Kryštof Stupka a Pavel Linzer (foto archiv mladých delegátů do OSN)

T-Expedice V TŘEBÍČI

V polovině srpna se uskutečnila tradiční akce organizace Talnet, z. s. pro motivované středoškoláky zvaná T-Expedice. Mladí expedičníci tentokrát zavítali na Vysočinu do města Třebíče, kde vícero týmů během jednoho týdne plnilo své badatelské projekty.

Realizace projektu na T-Expedici je o to zajímavější díky tomu, že výzkumný cíl si stanovují tzv. garanti z řad samotných studentů, svoji vizi rozvíjejí během celého akademického roku, následně vytvoří svůj badatelský tým, připraví si teoretické znalosti i vhodnou metodiku a během jednoho týdne prezenční části se projektu věnují naplno.

Botanická sekce pomocí fytoocenologických snímků zkoumala společenstva rostlin v okolí Třebíče. Klimatologická sekce pak měřila teplotní zátěž na různých místech města a snažila se navrhnout opatření, která by obci pomohla čelit klimatické změně. Fyzikální sekce se již tradičně zabývala řešením otevřených úloh z Turnaje mladých fyziků. Sekce zabývající se 3D tiskárnou se snažila přetvořit ji na tiskárnu schopnou čokoládového tisku. O tuto pochutinu se zajímala i čokoládová sekce, která se pokoušela proniknout do tajů přírodních barviv a jejich kompatibility se zachováním žádoucích vlastností čokolády. Robotická sekce vytvářela na přání Fyzikálního ústavu Akademie

věd České republiky přístroj sloužící k měření rostoucích krystalů. A radio-astronomická sekce přijímala pomocí antény signály z Jupiteru a snažila se je analyzovat.

Všechny týmy prezentovaly na konci týdne své výsledky sobě navzájem i veřejnosti na poster session v komunitním centru Moravia v centru Třebíče. Akce proběhla pod záštitou Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a ve spolupráci s krajským pracovištěm Národního pedagogického institutu České republiky, Fyzikálním ústavem Akademie věd České

republiky a Čokotiskárnou. Spolek Talnet doufá, že se podaří udržet jak kontakty v kraji Vysočina, tak navázat nové spolupráce v dalších krajích. Expedice je totiž zásadní příležitost pro budování komunity mladých nadšených lidí, což těší jak účastníky, tak organizátory.

Anna Korytářová
Talnet

IRIS 2022

Středoevropské jamboree (CEJ) je velká mezinárodní akce, která inspiruje mladé lidi a propojuje skauty nejen z Evropy, ale z celého světa.

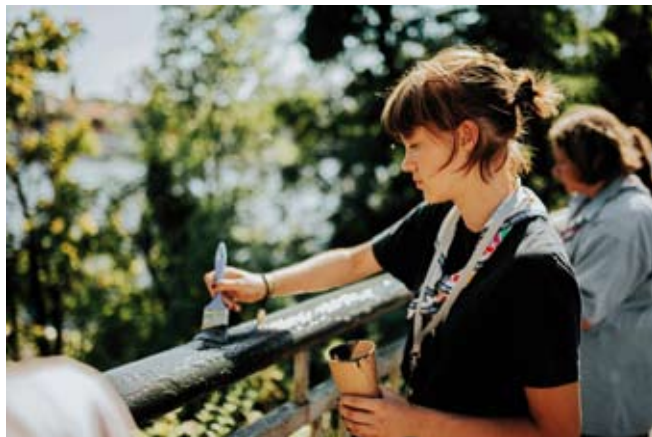
Od roku 1997 skauti z Česka, Slovenska, Polska a Maďarska obnovili pravidelná společná setkání v jedné z těchto zemí. Navázali přitom na tradici, jež začala v Praze, ve Stromovce, v roce 1931. Letošní Středoevropské Jamboree se konalo od 2. do 12. srpna 2022 na pražském Výstavišti a neslo název Iris podle řecké bohyně duhy, tématem akce byla totiž pestrost programů i národů. Zúčastnilo se ho 1300 skautek a skautů. Vyzkoušeli si nejrůznější tvořivé aktivity, vzájemně se učili své oblíbené hry, tance a tábornické dovednosti. Zahraniční hosté měli příležitost k poznávání Prahy i dalších krásných míst u nás a čas zbyl i na dobrovolnické aktivity a zábavu.

—mkr—

Foto Tomáš Tkáčik, Michala K. Rocmanová, Petr Kalousek, Olowia Ciszewska, Ondřej Holubec a Lukáš Bičkoš.

IRIS
Central European
Jamboree 2022

ANKETA: Jaké bylo Vaše letošní léto?

Barbara Valchářová
muzejní edukátorka

Letošní léto má naše Lektorské a edukační oddělení spojené s úrodou skvělých akcí – s festivaly Ghettofest, Nábřeží Svitavy, navíc jsme se letos stali součástí prestižní mezinárodní konference muzeí ICOM, kterou hostila Praha. Proběhly programy pro neziskovky

pracující s romskou mládeží nebo týdenní workshop s norskými kolegy. Velkou radost mně, stejně jako kolegům a věřím, že i dalším lidem nejen z okruhu pozůstalých, udělalo zahájení demolice vepřína v Letech u Písku – místa bývalého tzv. cikánského tábora – které je pro nás dlouho očekávaným historickým milníkem započítí výstavby památníku s expozicí. A se začátkem září zpátky k edukacím – s úžasem sleduji každoročně se zvyšující zájem škol napříč republikou!

Barbara Valchářová je lektorkou v Lektorském a edukačním oddělení Muzea romské kultury, státní příspěvkové organizace

Ministerstva kultury ČR.

Foto archiv B. Valchářové

Dan Přibáň
cestovatel a dobrodruh

Letos jsme dělali s mojí dcerou pokojíček, tak to bylo hezký. A i jsme cestovali, to všechno ano, ale... Jinak to bylo strašně nešikovný, protože my měli napláno-

vanou velkou výpravu na Sibiř, a vlastně kvůli aktuální situaci s Ruskem to padlo. Takže, ač jsme dělali spoustu super věcí a vytvořili krásný moderní pokojíček malé punkerky a gamerky, tak jsme touhle dobou měli být někde v tundře a... Je to k vzteku a smutný, že to vlastně kvůli pitomcům, kteří mají potřebu na někoho útočit, nevyšlo. Takže letošní léto bylo takové hořko-sladké.

Dan Přibáň je známý kuriózními cestami po světě: se svou posádkou například projel ve žlutých trabantech Afrikou či Jižní Amerikou.

Foto Jiří Majer

Připravil Jiří Majer

KNIHOVNIČKA

Výchova vysoce CITLIVÝCH DĚTÍ

Rodičovské tipy pro prvních deset let

Julie Leuze
Překlad Kateřina Prešlová

Vysoká citlivost znamená intenzivnější vnímání a hlubší zpracování dojmů všeho druhu.

Objevuje se už v dětství a doprovází lidi po celý život. Vysoce citlivé děti jsou součástí rodinného života, obvykle potřebují harmonii, blízkost přírody, hlubokou péči. Mnoho z nich nasává nálady jiných lidí jako houba. Tyto a podobné vlastnos-

ti však mohou také vést k problémům a sociálním konfliktům.

Julie Leuze je odborná novinářka, vedla rozhovory s mnoha matkami a otci vysoce citlivých dětí, shromáždila jejich rady a zkušenosti a zpřístupnila je v této knize.

Brož., 176 str., 254 Kč
Portál, 2022

HRY pro zvládání emocí

Pro děti 4-10 let

Angelika Grubert
Přeložila Alena Bezděková
Ilustroval Libor Drobný

Angelika Grubert sestavila soubor her pomáhající dětem konstruktivně se vypořádat se vztekem, strachem nebo neklidem. Díky této sbírce her mohou pedagogové a rodiče poskytnout dětem nástroje pro kontrolu impulzů a podnětů, nástroje, které u dětí usnadňují řešení silných emocí. Hry slouží k objevování pocitů a pomáhají dětem konstruktivně zvládat silné emoce. Děti si své nové dovednosti vyzkouší a posilují své sociální kompetence.

Hry se dají lehce přizpůsobit věkové skupině dětí od 4 do 10 let.

Angelika Grubert, kvalifikovaná sociální pedagožka, pracuje od roku 2004 na volné noze jako systémová konzultantka, supervizorka a koučka pro vzdělávací instituce.

Brož., 96 str., 199,- Kč
Portál, 2022

foto SDH Hrdibořice

foto Irina